

ഇസ്ലാമിലെ ഇബാദത്തും അനുസരണമില്ലാത്ത ജീവാനത്തും

അൻവർ അബുബക്ര്

കുർആനിന്റെ അവതരണവേളയിൽ അനിസ്ലാമിക സമൂഹത്തിൽ ഇബാദത്, ഇലാഹ്, റബ്ബ്, ദീന് എന്നീ പദങ്ങൾക്ക് പ്രചാരത്തിലുണ്ടായിരുന്ന അർത്ഥങ്ങൾ, പിന്നീട് ഇസ്ലാമിക സമൂഹത്തിൽ ജനിച്ചുവളർന്നവരെ സംബന്ധിച്ചിടത്തേതാണ് അവഗ്രഹിക്കാതിരിക്കുകയും, പിൽക്കാലത്തുവന്ന് ഭാഷാക്ഷൃതികളും വ്യാഖ്യാന ശന്മഞ്ജളും ഈ കുർആനിക പദങ്ങളെ അവയുടെ മൂലികമായ ഭാഷാർത്ഥങ്ങൾക്കുപകരം അന്ന് മുസ്ലിംകൾ മനസ്സിലാക്കിയിരുന്ന അർത്ഥങ്ങളിൽ വിശദിക്കിച്ചുതുടങ്ങി¹ എന്നിങ്ങനെയുള്ള മഹദുദ്ദിയുടെ അയമാർത്ഥമായ വിശദീകരണങ്ങൾ ചിലർ കണ്ണടച്ചു വിശുദ്ധുകയും പിന്നെ അത് പ്രചരിപ്പിക്കാൻ ശ്രമിക്കുയും ചെയ്തതുകൊണ്ടാണ് വാസ്തവത്തിൽ ഇസ്ലാമിലെ ഇബാദത്തും അതിന്റെ അർത്ഥവും സംബന്ധിച്ച് ഒരു വിവാദം ഇസ്ലാമിക പ്രബോധകർക്കിടയിൽ ഉട്ടവികാസംഭായ കാരണം. അഹർലുസ്സുന്നതിന്റെ പണ്ഡിതർക്കു നേരയുള്ള മഹദുദ്ദിയുടെ ഈ ആരോപണം തത്ത്വത്തിൽ പ്രവാചക പ്രബോധനങ്ങൾക്കു നേരയുള്ള കടന്നാക്രമണമാണ്. ദീനിന് കേടുപാടുകൾ സംഭവിക്കുമ്പോൾ അത് നേരയാക്കുവാനായി ഒരോ നൂറ്റാണ്ടിലും ഒരു പരിഷ്കർത്താവിനെ അല്ലാഹു നിയോഗിക്കും എന്ന പ്രവാചകന്റെ മുന്നിയിപ്പിന് വിരുദ്ധമാണ് മഹദുദ്ദിയുടെ പ്രസ്തുത കണ്ണഭര്ത്തൽ. കുർആനിനോടും തിരുസ്വന്നതിനോടും കലവറയില്ലാത്ത സ്വന്നഹമുള്ള മുജാഹിദുകൾക്ക് കണ്ണിലുന്ന നടിക്കാൻ കഴിയുന്ന ഒന്നല്ല ഇത്. ഇസ്ലാമിനെ നേരുവാട് ചേർത്ത, സലഫുകളുടെ ആദർശത്തെ ജീവനേക്കാൻ ഉപരി സ്വന്നഹിച്ച്, വാക്കിലും പ്രവൃത്തിയിലും ലക്ഷ്യത്തിലും സജീവത കൈവരിച്ച് സലഫി പ്രബോധകൾമാർ ഇത്തരം അപകടകാരികളെ അതിന്റെ തുടക്കം മുതലേ വണ്ണിച്ചുവന്നതും അതുകൊണ്ടാണ്.

ഇസ്ലാമിന്റെ പേരിൽ ആഗോളത്വത്തിൽത്തന്നെ രൂപാംകാണ പലപ്പോഴും തീവ്രവാദം എന്നാക്കേ വിഗ്രഹിപ്പിക്കുന്ന സകല അപശമ്പദങ്ങളുടെയും വേരു തേടി പോയാൽ ഒരു യമാർത്ഥ അനോഷ്കകൾ ചെന്നെത്തുന്നത് സാക്ഷാത് അബുൽ അഞ്ചലാ മഹദുദ്ദി ഇബാദത്ത് എന്ന പദത്തിന് നൽകിയ വ്യാഖ്യാനങ്ങളിലേക്കായിരിക്കും. ഇബാദത്തിന് കൊടുത്ത ‘അനുസരണം + അടിമവേല + ആരാധന’ എന്ന ത്രിയേകാർത്ഥം മഹദുദ്ദിയൻ ദുർവ്വാവ്യാനമാണ്. അതുവഴി ദീനിനെ രാഷ്ട്രീയവത്കരിക്കുക കൂടി ചെയ്ത മഹദുദ്ദിയുടെ നിഗുണ ലക്ഷ്യം അതെ നിസ്സാരമായി എഴുതിത്തള്ളാൻ കഴിയുന്ന ഒന്നല്ല. അതിന്റെ അപകടം എത്രമാത്രമാണെന്ന് വിളിച്ച് പറയുന്ന ഒരു പരികല്പനയാണ് താഴെയുള്ള വരികൾ:

“നിങ്ങൾ ഏതെങ്കിലുമാരാളെ വിധികർത്താവായി സമ്മതിച്ച് അയാളുടെ അടിമത്തം സ്വീകരിക്കുമ്പോൾ വാസ്തവത്തിൽ നിങ്ങളുയാളുടെ ‘ദീനിൽ’ പ്രവേശിക്കുകയാണ് ചെയ്യുന്നത്. നിങ്ങൾ സമ്മതിച്ച വിധികർത്താവ് അല്ലാഹു ആശാക്കിൽ അല്ലാഹുവിന്റെ ‘ദീനിൽ’ പ്രവേശിച്ചു: ഇനി ഒരു രാജാവിനെയാണ് വിധികർത്താവായി സ്വീകരിച്ചതെങ്കിൽ രാജാവിന്റെ ‘ദീനിൽ’

¹ അബുൽ അഞ്ചലാ മഹദുദ്ദി, കുർആനിലെ നാല് സാങ്കേതിക ശബ്ദങ്ങൾ, പേജ് 13

പ്രവേശിച്ചു: ഒരു പ്രത്യേക സമുദായത്തെയാണെങ്കിൽ ആ സമുദായത്തിന്റെ ഭീനിലാണ് നിങ്ങൾ പ്രവേശിച്ചത്. ഈനി സ്വന്തം സമുദായത്തിന്റെയോ സാദേശക്കാരുടേയോ ഭൂരിപക്ഷത്തെയാണ് വിധികർത്താവായി സീകരിക്കുന്നതെങ്കിൽ ആ ഭൂരിപക്ഷത്തിന്റെ ‘ഭീനിൽ’ പ്രവേശിച്ചു. ചുരുക്കത്തിൽ, ആരെ ‘അനുസരിക്കുക’ എന്ന ‘മാല’ നിങ്ങൾ കഴുത്തിലിടുന്നുവോ യമാർത്ഥത്തിൽ അവരുടെ ‘ഭീനി’ലായിരിക്കും നിങ്ങൾ: ആരുടെ നിയമമനുസരിച്ചു പ്രവർത്തിക്കുന്നുവോ, അവർക്കായിരിക്കും വാസ്തവത്തിൽ നിങ്ങൾ ഇബാദത്തു ചെയ്യുന്നത്.”²

അനിസ്ലാമിക ഭരണകുടത്തിന് കീഴാതുങ്ങി ജീവിക്കുന്നത് ശിർക്കാബന്ന പ്രചാരണം വഴി ഒരു രാഷ്ട്രീയ വിപ്പവം ഉണ്ടാക്കിയെടുത്ത് നിലവിലുള്ള വ്യവസ്ഥയെ തകർക്കുകയും, അതുവഴി തീർത്തും അട്ടിമിറിയിലുടെ ഒരു ‘ഇസ്ലാമിക രാഷ്ട്രം’ സ്ഥാപിക്കുക എന്നതു മാത്രമായിരുന്നു മാറുഡിയുടെ വഴിത്തറ്റിക്കുന്ന ഓരോ രചകളുടെയും മുഖ്യമായ ഉന്നം. അതേ ലക്ഷ്യത്തിലേക്കുള്ള മാർഗ്ഗമായിട്ടാണ് ഇബാദത്ത് പോലെയുള്ള ഇസ്ലാമിലെ സാങ്കേതിക ശബ്ദങ്ങളെ മഹാദി തന്റെ ബുദ്ധിക്ക്രമത്തിൽ ഇരയാക്കിയതും. എന്നാൽ, ലോകത്തിന് മുഴുവൻ കാരുണ്യമായിരിക്കാണ് അല്ലാഹു നിയോഗിച്ച അവന്റെ പ്രവാചക(സ)നോ, അല്ലാഹു തുപ്പതിപ്പേട്ടു എന്ന പ്രശംസാപത്രം ഇതു ദുനിയാവിൽ വെച്ചു തന്നെ നേടിയെടുക്കാൻ സഹാഗ്യം ലഭിച്ച ആ പ്രവാചക(സ)ന്റെ അനുചരൻമാർക്കോ പരിചിതമായ മാർഗ്ഗോപദേശമല്ലായിരുന്നു മാറുഡിയുടെ ഇത്തരം അധ്യാപനങ്ങൾ. അതുകൊണ്ടായിരുന്നു, അറബിയിൽ മതിയാംബൈം ശ്രാഹ്യമുള്ള പണ്യിൽനിന്മാർ അല്ലാഹുവിന് മാത്രം അർപ്പിക്കേണ്ടതായ ഇബാദത്ത് എന്ന പദത്തിന് അനുസരണം എന്ന അർത്ഥം കൊടുക്കാവുന്നതല്ല എന്ന് ആവർത്തിച്ചിട്ടിപായപ്പെട്ടത്. അതേയവസരത്തിൽതന്നെ മഹാദികൾ പുതുതായി തിരികൊള്ളുത്തിയ ശിർക്കാരോപണത്തിന്റെ അപകടത്തെ കുറിച്ച് മുജാഹിദുകൾ മുസ്ലിം കൈരളിയെ ആകുവോളം ഉത്സുലരാക്കാൻ ശ്രമിക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. അക്കാരണത്താൽ മഹാദികൾക്ക് പിന്നീട് താഴെകാണുംവിധം എഴുതേണ്ടതായും വന്നു:

“ശിർക്കിന് ചില വക്കേഡങ്ങളാക്കയുണ്ടെങ്കിലും നിരുപാധികം, സോപാധികം, നിർബന്ധിതം എന്നാനുമുള്ള വിജനമില്ല. എന്നാൽ, അനുസരണത്തിൽ നിരുപാധികവും സോപാധികവും നിർബന്ധിതവും ഒക്കയുണ്ട്. അനുസരണം ശിർക്കിന്റെ പര്യായവുമല്ല. ഏതു രീതിയിലുള്ള അനുസരണമാണ് ശിർക്കുമായി ബന്ധപ്പെടുന്നതന്ന് മുൻ ചോദ്യത്തിന്റെ ഉത്തരത്തിൽ സുചിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. അല്ലാഹു ഒന്നിലധികമുണ്ട്, അല്ലെങ്കിൽ അല്ലാഹുവിന് ചില പകാളികളുണ്ട്, അതുമല്ലെങ്കിൽ അല്ലാഹുവിന്റെ മാത്രമായ ചില അധികാരങ്ങളും കഴിവുകളും വേരെ ചിലർക്കു കൂടിയുണ്ട് എന്ന് വിശദിക്കലും ആ വിശദാസമനുസരിച്ച് പ്രവർത്തിക്കലുമാണ് ശിർക്ക്. ഒരു താഗുത്തീ വ്യവസ്ഥക്കു കീഴിൽ ജീവിക്കേണ്ടിവരുന്ന മുസ്ലിംകൾ ആ വ്യവസ്ഥയോട് എന്തു സമീപനും സീകരിക്കണമെന്ന് വിശദിക്കുന്നതോ തിരുസ്വന്നതോ വണ്യിതമായി പ്രസ്താവിച്ചിട്ടില്ല. അതിനാൽ, അത് ഒരു ഇജ്തിഹാദിയായ പ്രശ്നമാണ്.”³

അല്ലാഹുവിന് മാത്രം അവകാശപ്പെട്ട ഒരു സംശയിയാണ് ഇബാദത്ത്, അത് അല്ലാഹു അല്ലാത്തവർക്ക് സമർപ്പിച്ചാൽ ശിർക്കായിട്ടാണ് പരിണമിക്കുക. കുർആനിലും സുന്നത്തിലും പലയിടങ്ങളിലായി വിശദിക്കിക്കപ്പെട്ട ഇതു ഇബാദത്ത്-ശിർക്ക് പോലെയുള്ള ഇസ്ലാമിക സംഘടകൾ ഏകകലും തന്നെ ഇജ്തിഹാദിയായ പ്രശ്നമല്ല. മഹാദിയുടെ ശിക്ഷണങ്ങളിൽ എവിടെയുംതന്നെ അനുസരണത്തിന് നിരുപാധികം സോപാധികം എന്ന ഒരു ഇലാസ്ത്രിക് പ്രതിപ്പായ കാണാനും കഴിയുകയില്ല. മാത്രവുമല്ല, അനിസ്ലാമിക രാജ്യത്ത് എങ്ങനെ ജീവിക്കാൻ കഴിയുമെന്നും ഏതൊക്കെ രൂപത്തിൽ അവരുമായി സഹകരിക്കാൻ കഴിയും എന്നതിനൊക്കെയുള്ള കൂതുമായ ഉദാഹരണം പരിശുദ്ധ കുർആനും യുസുഫ് നബി(അ)യുടെ ചതിത്രത്തിലുടെ വരച്ചുകാണിക്കുന്നുണ്ട്. കുർആനിലെ 12-ാം അഖ്യായമായ സുരിം യുസുഫ് അതുകൊണ്ട് തന്നെ മഹാദികൾക്ക് വലിയ തലവേദനയാണ്; അതിലെ മിക്ക സുക്തങ്ങളും

² അബുൽ അഞ്ചലാ മഹാദി, വുതുബാത്ര, ജീഹാർ

³ ടി.കെ. ഉബൈദ, പ്രശ്നങ്ങൾ വിക്ഷണങ്ങൾ, പേജ് 107

മഹദുഡിയുടെ കരങ്ങളാൽ ദുർവ്വാവൃംഗിക്കപ്പെട്ടവയാണ്. ഈ വസ്തുതകളും മുൻനിർത്തി പരിശോധിച്ചാൽ ടി.കെ. ഉബേബഡിന്റെ മേൽ വീക്ഷണങ്ങൾ പ്രശ്നങ്ങൾ തന്നെയാണ്; അതിലെ ഓരോ വർകളും തടിപ്പുലിന്റെയും ഉർവലിയലിന്റെയും ചിത്രമാണ് നമുക്ക് നൽകുന്നത്. വാസ്തവത്തിൽ ജമാഅത്ത് സ്ഥാപകൾ പഠിപ്പിച്ചത്; ഇബാദത്തിന് അനുസരണം എന്നർത്ഥമുണ്ടെന്നും ആയതിനാൽ അനിസ്ലാമിക ഗവൺമെന്റുകളെ അനുസരിക്കുന്നോൾ അത് അവർക്കുള്ള ഇബാദത്താവുകയും അതുവഴി അയാൾ മുൻറിക്കായി മാറുകയും ചെയ്യും എന്നു തന്നെയാണ്. നിരപരാധികളായ വിശാസികൾക്കിടയിൽ ആശക വിതച്ചുകൊണ്ട് ഇബാദത്ത് എന്ന പദത്തെ വേണ്ടുവോളം തെറുഖിപ്പിച്ചതിനു ശേഷം മഹദുഡി അക്കാദ്യം എഴുതിയത് കാണുക:

“ഇതെല്ലാം നിങ്ങൾ ശഹിച്ചു കഴിഞ്ഞാൽ, മനുഷ്യന് ഒരേ അവസരത്തിൽ രണ്ടു ‘ദീൻ’ ഉണ്ടായിരിക്കുക ഒരു വിധത്തിലും സാഖ്യമണ്ണന പച്ചപ്പരമാർത്ഥവും നിങ്ങൾക്കു നിഷ്പ്രയാസം ശഹിക്കാവുന്നതാണ്. എന്തുകൊണ്ടുണ്ടാൽ വിഭിന്ന വിധികർത്താക്കളിൽ ഒരാളെ അനുസരിക്കുവാനേ ഏതു വിധത്തിലും നിങ്ങൾക്ക് സാധിക്കയുള്ളൂ. ഭിന്നമായ നിയമങ്ങളിൽ ഒന്നു മാത്രമേ നിങ്ങളാണ് ജീവിതനിയമമായിത്തീരുക സാഖ്യമാവു. വിഭിന്ന ആരാധ്യന്മാരിൽ ഒരുവനെമാത്രം ആരാധിക്കുവാനേ നിങ്ങൾക്ക് സാധിക്കയുള്ളൂ. എന്നാൽ ‘വിശാസപരമായി ഒരുത്തനേ വിധികർത്താവായി സ്വീകരിക്കുകയും, ഫലത്തിൽ മറ്റൊരാളെ അനുസരിക്കുകയും ചെയ്യുക, പുംഗ ഒരുവനും അടിമവുത്തി മറ്റൊരുവനും നിർവ്വഹിക്കുക, ഹൃദയത്തിൽ ഒരു നിയമത്തെക്കുറിച്ച് ഭക്തിയും വിശാസവുമുണ്ടായിരിക്കുകയും ജീവിത ഏർപ്പാടുകളിൽ മറ്റൊന്നിയമമനുസരിച്ച് നടക്കുകയും ചെയ്യുകയെന്നിതുകളും സാഖ്യമാണ്’നു നിങ്ങൾ പറയുന്നപക്ഷം, അതുശരിയാണ്, സാഖ്യമാണ് എന്നു തൊനും സമ്മതിക്കുന്നു. സാഖ്യമാണെന്നല്ല, അങ്ങനെ സംഭവിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നുമുണ്ട്. പക്ഷേ, അതിന്നതെ ‘ശിർക്ക്’ എന്നു പേര് പറയുന്നത്.”⁴

മുവഹ്വിദുഡികളായ ഒരു കൂട്ടം ആളുകളെ അകാരണമായി ശിർക്ക് ആരോപിക്കുന്ന ഗുരുതരമായ പ്രസ്താവനയാണ് ഈ. ആദർശം ഒന്നും പ്രത്യുക്ഷ സംഭവം അതിനു വിരുദ്ധവുമാണെങ്കിൽ പരിഗണനീയമായിട്ടുള്ളത് പ്രത്യുക്ഷ സംഭവം തന്നെയായിരിക്കും എന്നും അപോൾ ആദർശത്തിന് തീരെ സ്ഥാനവും വിലയുമുണ്ടായിരിക്കുകയില്ല എന്നും മഹദുഡി തുടർന്ന് തന്റെ വുതുബാത്തിലും പറയുന്നുണ്ട്. അനിസ്ലാമിക ഭരണാധ്യടന്ത ഏതു നിലക്കും ഒരാൾ അശ്രയിച്ചാൽ അത് പച്ചയായ ശിർക്കാണെന്നു പഠിപ്പിക്കുവാനാണ് അദ്ദേഹം ഇപ്രകാരം അഭിപ്രായപ്പെട്ടത്. ഈ അധ്യാപനങ്ങളിൽ എവിടെയും നിരുപാധികമോ സോപാധികമോ എന്ന വ്യവ്യാനത്തിൽ പഴുതു കാണുകയില്ല. എന്നിട്ടും രസക്ഷയമുള്ള ഫലിതങ്ങളുമായി മഹദുഡികൾ അതേ വർത്തമാനം ആവർത്തിക്കുകയാണ്. അത് ഇങ്ങനെ വായിക്കാം:

“കേവലമായ അനുസരണമല്ല, നിരുപാധികമായ അനുസരണമാണ് ഇബാദത്തിന്റെ വിവക്ഷയിൽ ഉൾപ്പെടുന്നതെന്ന് ജമാഅത്തെ ഇസ്ലാമി എല്ലായപ്പോഴും വ്യക്തമാക്കിയിട്ടുണ്ട്. അല്ലാഹുവിനെ ധിക്കരിച്ചുകൊണ്ട് ദേഹേച്ഛയെയോ പിശാചിനെയോ അനുസരിച്ചാൽ അത് ശിർക്കത്തെനു. എന്നാൽ, ധിക്കാരപുർവ്വമല്ലാതെ തെറുകളും അബവലങ്ങളും ചെയ്താൽ അത് ശിർക്കാവില്ല; കൂറുമെ ആവു. തിന്നരുതെന്ന് അല്ലാഹു കല്പവിച്ച പഴം തിന്നുപോയ ആദം ചെയ്തതെ തെറായിരുന്നു; ശിർക്കായിരുന്നില്ല. സുജുക്ക് ചെയ്യാനുള്ള കല്പന ധിക്കരിച്ചു ഇബ്ലീസിന്റെ നടപടി തെറും ശിർക്കുമായിരുന്നു. കാരണം, ആദം അല്ലാഹുവിന്റെ കല്പന ധിക്കരിക്കണമെന്ന ഉദ്ദേശിച്ചിരുന്നില്ല. ഇബ്ലീസിനു ധിക്കാരം തന്നെയായിരുന്നു ഉദ്ദേശിച്ചത് - അതാണ് വ്യത്യാസം. ഇബ്ലീസിന്റെ മനസ്സിൽതിയോടെ ആർ തെറു ചെയ്താലും അത് ശിർക്കാവും.”⁵

⁴ അബുൽ അഞ്ചലാ മഹദുഡി, വുതുബാത്ത്, ജീഹാർ

⁵ എ. അബ്ദുൾഹഫ്രാൻ, ഇസ്ലാം, ഇസ്ലാമിക പ്രസ്ഥാനം: ചോദ്യങ്ങൾക്ക് മറുപടി, പേജ് 372

ഇസ്ലാമിക പ്രമാണങ്ങളെ തെറ്റായി ഉല്പരിച്ച് സമൂഹത്തിന് മുൻപിൽ കുടുങ്ങിയപ്പോൾ, തങ്ങളുടെ ദുർവ്വാവും നൃത്യക്രമങ്ങളെ നൃത്യക്രമങ്ങളും കുടുതൽ സക്ഷിംഖതകളിലേക്ക് കടക്കുകയാണ് ഇവർ ചെയ്തത്. ആ ഭാഗം കൂടി ഇവിടെ ചേർത്തു വായിക്കാം:

“തൈഹീദും ഇബാദത്തുമൊക്കെ ആയിത്തീരുന്ന അനുസരണം ഏതാണെന്നും ശിർക്കായിത്തീരുന്ന അനുസരണം ഏതാണെന്നും ആദം ഇബ്ലീസ് കമയിൽ നിന്നുതന്നെ വ്യക്തമാകുന്നതാണ്. അല്ലാഹു ആദമിന് സുജുദ് ചെയ്യാൻ കൽപിച്ചപ്പോൾ ഇബ്ലീസ് അനുസരിച്ചില്ല. അതിന്റെ പേരിലാണ് അവൻ മുശ്രിക്കും കാഫിറും ഹാസിബുമായിത്തീരുകയും സർഗ്ഗത്തിൽനിന്ന് ആട്ടിയോടിക്കപ്പെട്ടുകയും ചെയ്തത്. അല്ലാതെ ഇബ്ലീസ് അല്ലാഹു ഒന്നിലധികമുണ്ടെന്നോ അല്ലാഹു ഇല്ലെന്നോ വാദിച്ചതുകൊണ്ടല്ല. അല്ലാഹു അല്ലാതെ ആരെയെങ്കിലും ആരാധിച്ചതുകൊണ്ടുമല്ല.”⁶

ഇബാദത്തിന് അനുസരണം എന്ന അർത്ഥം സ്ഥാപിക്കുന്നതിന് വേണ്ടി ജമാഅത്തെ ഇസ്ലാമി മനുഷ്യാർപ്പനത്തിയോളം പഴക്കമുള്ള ഒരു ചരിത്രത്തിലാണ് തെറ്റായ നിലക്ക് കൈവെച്ചിട്ടുള്ളത്. പരിശുദ്ധ കുർആനിലും അല്ലാഹുവിന്റെ പ്രവാചകനിലും ആദം-ഇബ്ലീസ് സംഭവം പതിപ്പിക്കുന്നിടൽ അല്ലാഹുവിനെ ഡിക്കർച്ച ഇബ്ലീസിന്റെ ചെയ്തിയെ അല്ലാഹുവിൽ പങ്കുചേർക്കുന്ന പ്രവർത്തനമായി (അമവാ മുശ്രിക്കായി) പ്രാഥാണികരായ പണ്ഡിതരാം ഉല്പരിച്ചതായി അറിവില്ല. അടിസ്ഥാനമില്ലാത്ത ഈ രൂപത്തിലുള്ള ഓരോ വിശദികരണത്തിലേക്കും ജമാഅത്തിനെ എത്തിച്ചുത്, ഇസ്ലാമിക പ്രമാണങ്ങളിൽ വന്ന ഓരോ പദ്ദങ്ങളുടെയും വ്യാവ്യാമവും വ്യാകരണവുമെല്ലാം ശരിയായ ഫ്രോതസ്സുകളിൽ നിന്ന് പതിക്കാൻ വിമുഖത കാണിച്ചതിനാലാണ്. ദീനിന്റെ വിഷയങ്ങൾ സ്പീകരിക്കുന്നതിൽ സലപ്പുകളുടെ മാർഗം സ്പീകരിച്ചിരുന്നുകൾ ഇത്തരം അബുലും പേരി നടക്കേണ്ടുന്ന ശത്രുക്കേൾ മഹദുദ്ദികൾക്ക് വരിപ്പായിരുന്നു. അനുസരണവുമായി ബന്ധപ്പെട്ടുകൊണ്ട് അമാനി മഹലവി(റഹി) എഴുതിയ താഴെയുള്ള ഭാഗം ആതുകൊണ്ടുതന്നെ ഇവിടെ പ്രസക്തമാവുകയാണ്; ഇള്ളിഷയും പതിക്കാനാഗ്രഹിക്കുന്നവർക്ക് ഉപകാരപ്പെടും, തീർച്ച:

“عَبَاد (ഇബാദത്തി)ന് അർത്ഥം പരയുന്നോൾ ചില പണ്ഡിതന്മാർ അഭിഭാഷിതരിൽ അതിന് عَطَ (ത്വാഘാത്ത്) എന്ന് പറഞ്ഞു കാണും. ഈ വാക്കിന് ‘അനുസരണം’ എന്നർത്ഥമുണ്ട് താനും. ഇതാണ് ഇക്കുടൽ അതിന് ഏടുത്തു കാണിക്കാറുള്ള ഒരു പ്രധാന തെളിവ്. വാസ്തവത്തിൽ കൽപന അനുസരിക്കുക എന്ന അർത്ഥത്തിലല്ല അവർ അത് ഉപയോഗിക്കാറുള്ളത്. പുണ്യപ്പെട്ട കാര്യം-അമവാ സമേധയാ ചെയ്യുന്ന സർക്കർമ്മം- എന്ന അർത്ഥത്തിലാണ് അവരത് ഉപയോഗിക്കുന്നത്. കൽപന അനുസരിക്കുക- അല്ലെങ്കിൽ നിയമം അനുസരിക്കുക- എന്ന അർത്ഥത്തിലാകുന്നോൾ അതിന്റെ ക്രിയാരൂപം عَطَا (അത്വാഅ) എന്നായിരിക്കും. പുണ്യം ചെയ്യുകയെന്നും സമേധയാ നല്ല കാര്യം ചെയ്യുകയെന്നും അർത്ഥമാകുന്നോൾ കീയ ຕ່າງ (തത്വാദ) എന്നായിരിക്കും ഉപയോഗിക്കുക പതിവ്. ഐച്ചികമായ (സുന്നത്) നമസ്കാരം പോലെയുള്ള നിർബന്ധമല്ലാത്ത പുണ്യകർമ്മം ചെയ്യുക എന്നാണ് അതിന്റെ സുപരിചിതമായ അർത്ഥമെന്ന് ഇമാം റാഗിബ് (റ) പ്രത്യേകം ചുണ്ടിക്കാട്ടിയിരിക്കുന്നു. ഏതാണ്ക് അത് പോലെ തന്നെ വാമസ് എന്ന പ്രസിദ്ധ നിർബന്ധവിൽ അതിന്റെ കർത്താവ് പെറുസാബാറി(റ)യും പറഞ്ഞുകാണാം. 2:158ലും, 2:184ലും കാണാവുന്നതുപോലെ خيرا എന്നു പരയുന്നോൾ നിർബന്ധമല്ലാത്ത നല്ല കാര്യം സമേധയാ ചെയ്തു എന്നല്ലാതെ -നല്ലതായ അനുസരണം അനുസരിച്ചു എന്ന്- അർത്ഥം വരുന്നതല്ല. ആരും അങ്ങിനെ പറയാറുമില്ല.”⁷

എതു വിഷയത്തിലായാലും മനുഷ്യൻ മനുഷ്യനെ ആരാധിക്കുന്നത് നിഷ്ഠിയമാണ്, എന്നാൽ എതു വിഷയത്തിലായാലും മനുഷ്യൻ മനുഷ്യനെ അനുസരിക്കുന്നത് നിഷ്ഠിയമാണ് എന്ന വക്തവിരിവുള്ള ആരും പരയുകയില്ല. ഇബാദത്തിന് നിലവിലുള്ള അർത്ഥങ്ങളിൽ അതിന്റെ

⁶ ടി.കെ. ഉദൈവർ, പ്രശ്നങ്ങൾ വൈക്ഷണങ്ങൾ, പേജ് 110

⁷ അമാനി മഹലവി(റഹി)യുടെ തഹസീർ, സുരി പാതിഹയുടെ വ്യാവ്യാമം

ആശയങ്ങളും ഉൾക്കൊള്ളുന്ന അനുഭ്യോജ്യമായ ഒരു മലയാള പദമില്ല എന്നും, ഇബാദത്തിന് അനുസരണമെന്ന് അതിന്റെ കേവലാശയത്തിൽ അർത്ഥം കൊടുക്കുന്നത് ശരിയല്ല എന്നും ജമാഅത്തെ ഇന്റലാമി അംഗീകരിച്ചിട്ടുള്ളതാണ്.⁸ പക്ഷെ, അപ്രകാരം അർത്ഥം കൊടുത്ത മഹദുഖിയുടെ ചിന്താഗതിയെ തള്ളിക്കൊണ്ട് അതിന്റെ ശരിയായ വശം എന്നാണെന്ന് പറിപ്പിക്കുവാൻ ഇവർ തയ്യാറാകാത്തിട്ടേതാളം ഇവരുടെ ഇവ്വിഷയകമായുള്ള വാക്കുകൾ മുഖവിലക്കേടുക്കാൻ പ്രയാസമാണ്. മാത്രവുമല്ല, മഹദുഖിയുടെ ത്രിശ്രീകാർത്ഥത്തിലെ അബാദ്യങ്ങളെ ന്യായീകരിച്ചുകൊണ്ട് പല മഹദുഖികളും വിവിധ മാധ്യമങ്ങളിലും പലവും കലിതുള്ളിയത് നമ്മൾ കണ്ടതാണ്. ഇബാദത്തിന് ഏതെങ്കിലും അർത്ഥം ഉദ്ദേശിക്കപ്പെടുന്നില്ലെങ്കിൽ അതാണ് സാഹചര്യത്തെളിവുകളിലും പ്രമാണങ്ങളിലും വ്യക്തമാകപ്പേണ്ടത് എന്ന അനർത്ഥഭാഷണം ജമാഅത്തെ പാളയത്തിലെ ഒരു ‘ബുദ്ധിജീവി’ മുഴക്കിയതും അതേ കാരണം തന്നെ.⁹ നിലപാതയുടെ പരിശോധിച്ചാൽ ഇബാദത്തിന് നിരവധി ഭാഷാർത്ഥങ്ങൾ കാണാം എന്നും, അതിലെ അനുസരണം, പുണ്യകർണ്ണം, കീഴ്പ്പെടൽ, ഭക്തി അർപ്പിക്കൽ, വഴിപാട്, താഴ്മ പ്രകടപ്പിക്കൽ, വണക്കം, ആരാധന, പുജ, സേവ, പ്രീതപപ്പെടുത്തൽ തുടങ്ങിയ പതിനൊന്നാളം അർത്ഥങ്ങൾ എടുത്തുപറയുകയും, അനുസരണവും അടിമതവുമെല്ലാം ഇബാദത്തിന് യോജിപ്പുതെള്ളുന്ന വിശ്രീകരിക്കുകയും, സാങ്കേതികാർത്ഥത്തിൽ ആരാധനയെന്നാണ് ഇബാദത്തിന് വിവർത്തനം ചെയ്യാൻ യോജിപ്പുതെന്നും അമാനി മഹലവി(ഹി) മുന്നേ വ്യക്തമാക്കിയിട്ടുണ്ട്. ശൈവ മുഹമ്മദ് കാരകുന്ന് തന്റെ പുസ്തകത്തിൽ ആവശ്യപ്പെട്ടതുപോലെ ഏതെങ്കിലും അർത്ഥം ഇബാദത്തിന് ഉദ്ദേശിക്കപ്പെടുന്നില്ലെങ്കിൽ അതാണ് സാഹചര്യത്തെളിവുകളിലും പ്രമാണങ്ങളിലും വ്യക്തമാകപ്പേണ്ടത് എന്നത് പരിശീലനിക്കുകയാണെങ്കിൽ അമാനി മഹലവി(ഹി) ബാക്കിയുള്ള പത്രാളം അർത്ഥങ്ങൾ ഇബാദത്തിന് കൊടുക്കാൻ കഴിയില്ല എന്നതിന് തെളിവുകൾ ഉല്ലിക്കേണ്ടതായി വരും. മഹദുഖിയെ സംരക്ഷിക്കുന്നതിനുവേണ്ടി രംഗത്തുവന്ന ജമാഅത്തിന്റെ തുലികാ തൊഴിലാളികളുണ്ടും ഇത് കർത്തവ്യം നിർവ്വഹിച്ചതായി കാണുന്നുമില്ല. എന്നിട്ടും തുലികാ പോർവിളികളുമായി മഹദുഖിസം നിരുപാധികം മുന്നോട്ട്!!!

ഈബാദത്തും അനുസരണവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് ജമാഅത്തെ ഇന്റലാമി വിശാസികൾക്കിടയിൽ ഏറെ ആശയക്കുഴപ്പമുണ്ടാക്കാൻ ശമിച്ച സുക്തങ്ങളിൽ ഒന്നാണ് താഴെ.

أَتَخِدُوا أَجْهَارَهُمْ وَرُهْبَانُهُمْ أَرْبَابًا مِنْ دُونِ اللَّهِ وَالْمَسِيحَ ابْنَ مَرْيَمَ وَمَا أُمْرُوا إِلَّا يَعْبُدُوا إِلَهًا وَاحِدًا لَا إِلَهٌ إِلَّا هُوَ سُبْحَانَهُ عَمَّا يُشْرِكُونَ

“തങ്ങളുടെ പണ്ഡിതന്മാരെയും, തങ്ങളുടെ പുരോഹിതൻമാരെയും അല്ലാഹുവിനു പുറമെ അവർ റബ്പുകളാക്കി വെച്ചു. മർയാമിന്റെ മകൻ മസീഹിനെയും (റബ്പാക്കിവെച്ചു). ഒരേ ഇലാഹിനെ (ആരാധന) ആരാധിക്കുവാനല്ലാതെ അവരോടു കൽപിക്കപ്പെട്ടിട്ടില്ല താനും. അവന്നും ഒരു ആരാധ്യനേ ഇല്ല അവർ പങ്കുചേർക്കുന്നതിൽ നിന്നും അവൻ എത്രയോ പരിശുദ്ധാർഹനും!”¹⁰

വേദക്കാർ അവർക്കു മതനിയമ നിർമ്മാണാധികാരം വക്കവെച്ചു കൊടുക്കുകയും, അവർ നിർമ്മിക്കുന്ന നിയമങ്ങളെ അവർ തങ്ങളുടെ യമാർത്ഥമ മത നിയമങ്ങളായി അംഗീകരിച്ചു പോരുകയും ചെയ്തുവന്ന പ്രവണതയെ വിമർശിക്കുകയാണ് അല്ലാഹു ഇവിടെ ചെയ്യുന്നത്. എന്നാൽ, ഇത് സുക്തവും അതുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് സംഭവങ്ങളും രാഷ്ട്രീയമായി അവതരിപ്പിക്കാനാണ് മഹദുഖിയും അനുയായികളും നാളിതുവരെ മുതിർന്നിട്ടുള്ളത്. ദൈവിക ശ്രമത്തിന്റെ പിൻബലമില്ലാതെ, മനുഷ്യജീവിതത്തിൽ പാടുള്ളതിനും പാടില്ലാത്തതിനും പരിധികൾ നിശ്ചയിക്കുന്നവർ യമാർത്ഥത്തിൽ ദൈവത്തിന്റെ സ്ഥാനത്ത് തങ്ങളെത്തന്നെ പ്രതിഷ്ഠിക്കയാണ് ചെയ്യുന്നതെന്നും അത്തരക്കാർക്ക് നിയമനിർമ്മാണാവകാശം അംഗീകരിച്ചുകൊടുക്കുന്നത് ഫലത്തിൽ അവരെ ദൈവമാകലാണെന്നും പറഞ്ഞുകൊണ്ട് രാഷ്ട്രീയമായി ഇവർ അതിനെ പല സന്ദർഭങ്ങളിലും ദുർവ്വാവ്യാനിച്ചിട്ടുണ്ട്. വേദക്കാർ

⁸ പ്രബോധനം, 17 സപ്റ്റംബർ 1988, പേജ് 31

⁹ ശൈവ മുഹമ്മദ് കാരകുന്ന്, മെയ്‌സ് 2014 മെയ്‌സ്, പേജ് 154

¹⁰ കൃതാന്തം 9:31

തങ്ങളുടെ പണിയിൽ പുരോഹിതന്മാരെ റബ്ബൂകളാക്കി എന്നു പറഞ്ഞതിന്റെ ഉദ്ദേശ്യം, അല്ലാഹുവിന്റെ നിയമങ്ങൾക്കുതിരായി അവർ നിയമിച്ച നിയമങ്ങളെ മതനിയമങ്ങളായി ഗണിക്കുകയും അനുഷ്ഠിക്കുകയും ചെയ്തുവെന്നതാണെന്നും, ഇതിനു റബ്ബൂകളാക്കലാണെന്നും മുജാഹിദ് പണിയിൽനിന്മാർ പ്രമാണബുദ്ധമായി മുഖ്യപരിപ്പിച്ചിട്ടുള്ളതാണ്. തവ്ലീബുമായി ബന്ധപ്പെട്ടുകൊണ്ട് വിശദീകരിച്ച് ഈ സുക്തത്തിന്റെ പണിയിൽനിന്മായ ചർച്ച ‘തവ്ലീഡ് ഒരു പട്ടം’ എന്ന ശ്രദ്ധത്തിൽ നിന്നും ഇവിടെ വായനകാർക്കായി പകർത്തുന്നു:

“എത്തെങ്കിലും ഒരു വ്യക്തി അഭിപ്രായപ്പെടുന്നു എന്ന ഏക കാരണത്താൽ ഒരു കാര്യത്തെ മത നിയമമായി സ്വീകരിക്കുന്നതിനാണല്ലോ വ്യക്തികളെ തക്കലീഡ് ചെയ്തൽ എന്ന് പറയുന്നത്. ഈ ഓരിക്കലും മതത്തിൽ അനുവദനീയമല്ല. എന്തുകൊണ്ടോളം മതനിയമം നിശ്ചയിക്കുവാൻ അല്ലാഹുവിന്റോളം മാത്രമേ മനുഷ്യൻ മത നിയമമായി അംഗീകരിക്കേണ്ടതുള്ളൂ. അവൻ തന്റെ നിയമങ്ങൾ പ്രവാചകൻ മുവേനയാണ് ജന അശ്ശൈക്കുതിച്ചുകൊടുക്കുന്നത്. അതുകൊണ്ട് പ്രവാചക പ്രവാചക വചനങ്ങളും മതനിയമങ്ങൾതന്നെ. അതുകൊണ്ട് ഏതെങ്കിലും ഒരു വിഷയത്തെ സംബന്ധിച്ച മതനിയമം ഇന്താണാൻ ആർ പറയുകയാണെങ്കിലും അതിന് തെളിവെന്നെന്ന് അറിഞ്ഞതോഴം മാത്രമേ സ്വീകരിക്കുവാൻ പാടുള്ളൂ. തക്കലീബുകാരൻ ഇതിന് വിപരീതമായാണ് പ്രവർത്തിക്കുന്നത്. അയാൾ തെളിവുകൂടാതെ തന്നെ പ്രസ്തുത വ്യക്തിയുടെ അഭിപ്രായത്തെ മതനിയമമായി സ്വീകരിക്കുന്നു. അതുകൊണ്ടാണ് തക്കലീഡ് ഇസ്ലാമിക ദ്വാഷ്ട്വാ അനുവദനീയമല്ലാതായിരുന്നതും. എന്നാൽ ജനങ്ങൾ ഈ തത്തം പലപ്പോഴും വിസ്മരിച്ചുകളിയുകയാണ് പതിവ്. അവർ തങ്ങൾക്കിഷ്ടപ്പെട്ടവരും തങ്ങൾ ബഹുമാനിക്കുന്നവരുമായ വ്യക്തികൾ എന്തെങ്കിലും പറഞ്ഞതാൽ, മതപരമായ കാര്യത്തിലായാൽപോലും അതപുടി സ്വീകരിക്കുന്നു. മതത്തിന്റെ പ്രമാണങ്ങളിൽ ഇതിന് വല്ല തെളിവുമുണ്ടോ എന്നവർ ചോദിക്കുന്നത് പോകട്ട, അങ്ങനെ ചിന്തിക്കാൻകൂടി അവർ ദയവുപ്പെടുകയില്ല. മതപരമാണങ്ങൾ എന്തുവും വിശ്വാസിക്കുന്നതു പറയുന്നതാണ് ശരി, അവർ വലിയ കൂട്ടരാണ്, അതുകൊണ്ട് അവർ പറയുന്നത് സ്വീകരിക്കലാണ് നമ്മുടെ കടമ ഇതാണവരുടെ ചിന്താഗതി. പ്രസ്തുത ചിന്താഗതി പരമാണബന്ധമാണെന്ന് പ്രത്യേകം എടുത്തു പറയേണ്ടതില്ല. തികച്ചും അപകടകരമായ പ്രവണതയാകുന്നു അത്. എന്തുകൊണ്ടാണ് ഒരാൾ ഒരു വ്യക്തിയുടെ അഭിപ്രായം തെളിവുകൂടാതെ മതനിയമമായി സ്വീകരിക്കുന്നത്? അയാൾക്ക് മതപരമായ നിയമങ്ങൾ നിർമ്മിക്കുവാൻ അധികാരമുണ്ടെന്ന നിലക്കാണോ? എങ്കിൽ അല്ലാഹുവിന്റെ പ്രത്യേകാധികാരത്തിൽ പ്രസ്തുത വ്യക്തിക്കൂടി പക്കം നൽകുകയെന്ന മഹാ അപകടത്തിലാണ് ചെന്നെത്തുക. എന്തുകൊണ്ടോളം മതപരമായ നിയമങ്ങൾ നിശ്ചയിക്കുവാൻ അല്ലാഹുവിന് മാത്രമാണല്ലോ അധികാരമുള്ളത്. “അതോ അവർക്ക് അല്ലാഹു അധികാരം നൽകിയിട്ടില്ലാത്ത മതനിയമങ്ങൾ നിർമ്മിക്കുന്ന പക്കുകാരുണ്ടോ?” (42/21) എന്ന് അല്ലാഹു ചോദിക്കുന്നത് അതുകൊണ്ടുതന്നെയാണ് അല്ലാഹുവിന് മാത്രമേ മതനിയമങ്ങൾ നിശ്ചയിക്കുവാൻ അധികാരമുള്ളൂ. എന്നാൽ ഒരു വ്യക്തിയെ തക്കലീഡ് ചെയ്യുന്നോൾ അത്, ഈ അധികാരം അയാൾക്കൂടി വകവെച്ചു കൊടുക്കലായിരുന്നു. അതായത്, അല്ലാഹുവിന്റെ പ്രത്യേകാധികാരത്തിൽ പ്രസ്തുത വ്യക്തിക്കൂടി പങ്കാളിത്തം വകവെച്ചുകൊടുക്കൽ (ശിർക്ക്) ആകുന്നുവെന്ന് സാരം.

മതപരമായ വിഷയത്തിൽ വ്യക്തികളെ തക്കലീഡ് ചെയ്യുന്നതിന് പ്രേരകമായി വർത്തിക്കുന്നത് ശിർക്ക് മനോഭാവമാണെന്നതെ മേൽവചനം പറിപ്പിക്കുന്നത്. തക്കലീഡിൽ മുടുറിച്ച് പോകും തോറും ഈ മനോഭാവം കൂടുതൽ പ്രകടമായിക്കൊണ്ടിരിക്കും. അല്ലാഹുവിന്റെ കർപ്പനകൾ വിരുദ്ധമാണെന്ന് വന്നാൽപോലും ചില വ്യക്തിയുടെ അഭിപ്രായങ്ങൾ മതനിയമങ്ങളെന്ന നിലക്ക് സ്വീകരിക്കാൻ തക്കലീബുകാർ തയ്യാറാക്കാൻഡ്. മനുഷ്യനെ സ്വഷ്ടിക്കുകയും സംരക്ഷിക്കുകയും ചെയ്യുന്ന സാക്ഷാത്ത് രക്ഷിതാവിനു മാത്രമേ മതനിയമങ്ങൾ നിശ്ചയിക്കുവാനുള്ള ധമാർത്ഥം അധികാരമുള്ളൂ എന്ന് നാം കണ്ണുവില്ലോ. എന്നിരിക്കേ, ഒരാളുടെ അഭിപ്രായം അല്ലാഹുവിന്റെ കർപ്പനകൾ വിരുദ്ധമായാൽ പോലും സ്വീകരിക്കുന്നുവെന്നതിനർത്ഥം അല്ലാഹുവിന് പകരം അയാളെ റബ്ബ് (രക്ഷിതാവ്) ആയി സ്വീകരിക്കുന്നുവെന്ന് തന്നെയാകുന്നു. ഈ സഭാവം വെച്ചു പുലർത്തിപോന്ന പുർവ്വ സമുദായങ്ങളെ സംബന്ധിച്ച അല്ലാഹു പറയുന്നത് നോക്കുക. “അവർ തങ്ങളുടെ പണിയിൽനിന്മാരെയും പുരോഹിതന്മാരെയും അല്ലാഹുവിനെ കൂടാതെയുള്ള ‘റബ്ബ്’. (ര

ക്ഷीതാക്ക)ളാക്കിവെച്ചു". (9/31) ഇവിടെ അവരെ റമ്പുകളാക്കുകയെന്ന് പറഞ്ഞത് അവരെ തക്കലീൽ ചെയ്യുന്നതിനെപ്പറ്റിയാകുന്നു. നബി (സ) തനെ ഇക്കാര്യം വ്യക്തമാക്കിയിട്ടുണ്ട്. ഒരു കൈസ്ത്യാനിയായിരുന്ന അദിയുഖപ്പെന്നുഹാതിം - നബി (സ) സദസ്സിലേക്ക് കടന്നുചെല്ലുമോൾ തിരുമേനി (സ) (اللهُ أَعْلَمُ بِهِمْ وَرَبُّهُمْ أَرْبَابُهُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ) എന്ന ആയത്ത് ഓതുകയായിരുന്നു അപ്പോൾ അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു. "പ്രവാചകരേ, നിങ്ങൾ അവരെ (പണ്യിതമാരെയും പുരോഹിതമാരെയും) ആരാധിക്കാൻമാലില്ല". "അപ്പോൾ തിരുമേനി (സ) ചോദിച്ചു. അല്ലാഹു അനുവദിച്ചതിനെ അവർ നിഷിഡിയമാക്കുമോൾ നിങ്ങളുടെനെ നിഷിഡിയമായി ഗണിക്കുകയും അല്ലാഹു നിഷിഡിയമാക്കിയതിനെ അവർ അനുവദനീയമായി പ്രഖ്യാപിക്കുമോൾ നിങ്ങളുടെനെ അനുവദനീയമായി ഗണിക്കുകയും ചെയ്യാറില്ലോ?" അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു: ഞാൻ അതെയെന്ന് സമ്മതിച്ചു. തിരുമേനി പറഞ്ഞു: അത് അവരെ ആരാധിക്കലാണ്". മതനിയമങ്ങൾ നിർമ്മിക്കുവാനുള്ള അധികാരം മതപുരോഹിതരാർക്കൾ വക്കവെച്ചുകൊടുത്തതിനെപ്പറ്റിയാണ് അവരെ റമ്പുകൾ (രക്ഷിതാക്കൾ) ആക്കുകയെന്ന് പറഞ്ഞിട്ടുള്ളതെന്ന് ഈ ഹദ്ദീപിൽ നിന്ന് തികച്ചും വ്യക്തമായാലോ. മതത്തിന്റെ ധമാർത്ഥ പ്രമാണങ്ങൾ എന്നുതനെ പറയട്ടു, മതപണ്യിതമാർ പറയുന്നതാണ് സാധാരണക്കാർക്ക് പ്രമാണം എന്ന ധാരണയാണ്, അല്ലാഹുവിന്റെ കല്പനകൾക്കെതിരായാൽ പോലും പണ്യിതമാരുടെ അഭിപ്രായം സ്വീകരിക്കാൻ (തക്കലീൽ ചെയ്യാൻ) ഫേരുണ നൽകുന്നത്. അത് മഹാപാപമായ ശിർക്കായിപ്പോകുമെന്നാണ് പരിശുദ്ധ കുർആന്റെ പറയുന്നത്. മുകളിലുംതിന്റെ കുർആന്റെ വാക്കുത്തിന്റെ അവസാന ഭാഗം പതിശോധിച്ചാൽ ഈ കുടുതൽ വ്യക്തമാകും. "അവർ പക്ക ചേർക്കുന്നതിൽ (ശിർക്കുവെക്കുന്നതിൽ) നിന്ന് അവൻ എത്ര പരിശുദ്ധന്!" (9/31) എന്ന പറഞ്ഞുകൊണ്ടതെ പ്രസ്തുത വചനം അവസാനിക്കുന്നത്. തക്കലീൽ നിഷിഡിയമാണെന്നതിൽ ഇനിയാരെകിലും സംശയിക്കുമെന്ന് തോന്നുന്നില്ല.

മുകളിൽ സുചിപ്പിച്ചപോലെ, മതനിയമങ്ങൾ നിർമ്മിക്കാനുള്ള അധികാരം മതപണ്യിതമാർക്കുതെന്നുണ്ടെന്ന അബദ്ധധാരണയിൽ നിന്നാണ് പലപ്പോഴും തക്കലീൽ ജനമെടുക്കാറുള്ളത്. ചില പ്രോൾ ചില പുരുഷരും (അവൻ) ചില വ്യക്തികളോടുള്ള അമിതമായ സ്വന്നഹാദരവുകൾ കാരണമായും തക്കലീൽ ഉടലെടുക്കാറുണ്ട്. കാരണമെന്തുതനെയായിരുന്നാലും തക്കലീഡിനെ സംബന്ധിച്ച ഇസ്ലാമിക വീക്ഷണ തിന്ന് മാറ്റമെന്നുമില്ല. അല്ലാഹു പറയുന്നത് കാണുക: "ജനങ്ങളിൽ ചിലരുണ്ട്, അവർ അല്ലാഹു വിന് പുറമെ (അവൻ) ചില സമന്വാര സ്വീകരിക്കുന്നു. അവർ ആ സമന്വാര അല്ലാഹുവിനെ സ്വന്നഹിക്കുന്നു. വിശ്വാസികളാകട്ട അല്ലാഹുവിനെയാകുന്നു ഏറ്റവും സ്വന്നഹിക്കുന്നത്". (2/165) അല്ലാഹുവിനോട് മാത്രം പ്രകടിപ്പിക്കേണ്ട തരത്തിലുള്ള സ്വന്നഹം മറ്റുള്ളവരോട് പ്രകടിപ്പിക്കുവാൻ പാടില്ല. അത് അവന് സമന്വാര സ്വീകരിക്കലാകും. അത് ശിർക്കാകുന്നു എന്ന് വിവക്ഷ. മതനിയമങ്ങൾ നിശ്ചയിക്കുവാൻ അല്ലാഹുവിനേ അധികാരമുള്ളു എന്ന് നമുക്കെറിയാം. അതിനർത്ഥം ഒരാളുടെ അഭിപ്രായത്തെ മതനിയമമായി അംഗീകരിക്കത്തക്കു നിലക്കുള്ള സ്വന്നഹാദരവ് അല്ലാവിനോട് മാത്രമേ പ്രകടിപ്പിക്കുവാൻ പാടുള്ളുവെന്നാണ്. അപ്പോൾ ഒരാളോടുള്ള സ്വന്നഹാദരവ് കാരണമായി അയാളെ തക്കലീൽ ചെയ്യുന്നവൻ മുകളിൽ പറഞ്ഞ വാക്കുത്തിന്റെ വെളിച്ചത്തിൽ അല്ലാഹുവിന് സമന്വാര സ്വീകരിക്കുകയെന്ന അപകടത്തിലാണ് ചെന്ന ചാടുന്നത്.¹¹

മേൽസുചിപ്പിച്ച തവലിഡിനെ കുറിച്ച് അമാനി മഹലവി(റഹി) സുചിപ്പിച്ചതും ഇതിനോടൊപ്പം നമ്മൾ ചേർത്തുവായിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. അദ്ദേഹം എഴുതി: "അന്യമായ ഈ അനുകരണ മഹാവ്യാധി പുർണ്ണാധികം പകരുക മാത്രമല്ല സമുദ്രാധിക്കുന്നത്. വുർആൻഡൈരും ഹദ്ദീസിന്റെയും അഖ്യാപനങ്ങൾക്കു എത്രിരാണെന്നതിരിക്കുന്നത്, കഴിഞ്ഞതുപോയ ഏതെങ്കിലും ഇമാമിന്റെ വാക്കുകളിൽപ്പോലും കാണപ്പെടാത്ത പല പുതിയ മതവിഡികളും സ്വാർത്ഥമതികളായ ചില പണ്യിതന്മാർ -ഒറ്റക്കായും -കുട്ടായും നിർമ്മിച്ചുണ്ടാക്കിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു! ഒരു വിഭാഗം തങ്ങളുടെ ജീവിതമാർഗ്ഗം നിലനിറുത്തുന്നതിനും, ജനമല്ലേ തങ്ങൾക്കുള്ള സ്ഥാനമാനങ്ങൾ നഷ്ടപ്പെടാതിരിക്കുന്നതിനും വേണ്ടിയാണിതു ചെയ്യുന്നതെങ്കിൽ, വേരൊരു വിഭാഗം,

¹¹ കെ.പി. മുഹമ്മദ് ബിൻ അഹമ്മദ്, എ.പി. അബ്ദുൾ കുഅഡിർ മഹലവി, തക്കലീൽ ഒരു പഠനം

കാലത്തിന്റെ ഒഴുക്കനുസരിച്ച് മതസിദ്ധാന്തങ്ങളിൽ ഒരു പൊളിച്ചെഴുത്തു നടത്തി ജനസമ്മതിയും കീർത്തിയും ലക്ഷ്യമാക്കിക്കൊണ്ടു ചെയ്യുന്നത്.”¹²

അബുൽ അഭ്രലാ മഹറുദി ഒരു പരിഷ്കരണമെന്ന പേരിൽ ഇബാദത്ത് എന്ന പദത്തെ പൊളിച്ചെഴുതാൻ ശ്രമിച്ചതിനു പിന്നിലും, മഹറുദിയുടെ അനുധായികൾ അദ്ദേഹത്തെ ഇപ്പിഷയത്തിൽ തബ്ലീഴ് ചെയ്യുന്നതിലുമെല്ലാം മേൽ വിശദീകരിച്ച അപകടം പ്രകടമാണ്. ഇബാദത്തും അനുസരണവുമെല്ലാം വിശദീകരിക്കുന്ന മഹറുദികൾ പ്രമാണങ്ങൾ സ്വീകരിക്കേണ്ട വിഷയങ്ങളിൽ തീർത്ഥമും അനുസരണമില്ലാത്തവരാവുകയാണ് ചെയ്യുന്നത്. ജമാഅത്തിന്റെ ഈ ദുർവ്വാവ്യാനത്തിൽ ഇവർ അനുസരിക്കുന്നത് പിശാചിനയാണ് എന്ന പറയുന്നതിൽ തെറ്റില്ല. പിശാചിനയാകട്ടെ, ഇബാദത്ത് ചെയ്യുതെന്ന് നേർക്കുന്നേരെ അല്ലാഹു കുർആനിലും ഉണർത്തിയിട്ടുമുള്ളതാണ്. എന്നാൽ അതും ഇബാദത്തിന് അനുസരണം എന്ന അർത്ഥം സ്ഥാപിക്കാൻ ദുരുപയോഗം ചെയ്യുകയാണ് ഇവർ ചെയ്യാറുള്ളത്. പിശാചിന ആരും നേർക്കുന്നേരെ ആരാധിക്കുന്നില്ല അനുസരിക്കുന്നയുള്ളു എന്നതാണ് അതിനുള്ള തൊണ്ടിന്നും. അതിനുള്ള ഉചിതമായ മറുപടി കൂടി വായിച്ച് ഈ ലേവനം അവസാനിപ്പിക്കാം. ഡോ. ഉസ്മാൻ സാഹിബ് അതിനെകുറിച്ച് എഴുതി:

“മനുഷ്യനെ സൃഷ്ടിച്ചതോടുകൂടി തന്നെ അഹംഭാവം മുലം ജിനിൽ നിന്ന് അല്ലാഹുവിനെ ധിക്കരിക്കുന്ന വിഭാഗത്തെയും മനുഷ്യരിൽ നിന്ന് അല്ലാഹുവിനെ ധിക്കരിക്കുന്ന വിഭാഗത്തെയും തമിൽ തമിൽ സ്വന്ധിപ്പിച്ചുകൊണ്ടുള്ള ഏറ്റവും വിപുലമായ ഒരു പരീക്ഷണവും ആരംഭിച്ചിരിക്കുകയാണ്. അല്ലാഹുവിന്റെ മാർഗത്തിൽ നിന്ന് മനുഷ്യനെ വഴിപിഴ്ചിക്കുവാൻ എന്നെല്ലാം ചെയ്യാൻ കഴിയുമോ, അതോക്കെ ചെയ്യുവാൻ ശപമം ചെയ്തിട്ടുള്ള ഇബ്ലീസും അവന്റെ ശോത്രക്കാരും ഓരോ മനുഷ്യനേയും നേർമ്മാർഗത്തിൽ നിന്ന് തെറ്റിക്കാൻ അനുനിമിഷം ശ്രമിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുകയാണ്. മനുഷ്യന് കാണാൻ കഴിയാത്ത നിലയിൽ അവന്റെ മനസിൽ പ്രേരണകളും ആശകളും മിധ്യാബോധങ്ങളും ചെലുത്തിക്കൊണ്ടു സ്വഹൃഥുരിപക്ഷം മനുഷ്യരേയും നേർമ്മാർഗത്തിൽ നിന്ന് വ്യതിചലിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തുകൊണ്ടു പിശാച് രസിക്കുന്നു.

അല്ലാഹുവിന്റെ മാർഗത്തിൽ ഏറ്റവും പ്രധാനപ്പെട്ട കാര്യം അല്ലാഹുവിനെ മാത്രം ആരാധിക്കുക, വേറെ യാതോനിനേയും ആരാധിക്കാതിരിക്കുക എന്നതാണ്. പ്രമമവും പ്രധാനവുമായ ഈ കാര്യത്തിൽ തന്നെ മനുഷ്യനെ തെറ്റിച്ചാൽ പിന്ന ആ മനുഷ്യൻ മറുനിലകളിൽ എത്ര നല്ലവനായിരുന്നാലും രക്ഷകിട്ടാൻ പോകുന്നില്ല. അതുകൊണ്ട് ഇബ്ലീസും കൂടുകാരും അവരുടെ കഴിവുകൾ പ്രധാനമായും ഉപയോഗിക്കുന്നത് ആരാധനയുടെ കാര്യത്തിൽ മനുഷ്യനെ നേർമ്മാർഗത്തിൽ നിന്നും തെറ്റിക്കുന്നതിനാകുന്നു. ബിംബങ്ങൾ, മുഗങ്ങൾ, കല്ലുകൾ, മലകൾ, നദികൾ, സമുദ്രങ്ങൾ, സുരൂച്ചുന്ന നക്ഷത്രാദി ശോളങ്ങൾ, വ്യക്ഷലതാദികൾ, ഭേദീദേവന്മാർ, പിശാചുകൾ, മുർത്തികൾ തുടങ്ങിയ വസ്തുക്കളെയും ശക്തികളെയും എല്ലാകാലത്തുമുള്ള മനുഷ്യരിൽ ഒരു വലിയ വിഭാഗം ആരാധിച്ചുപോന്നിട്ടുണ്ട്. ഇതിന് അവരെ പ്രേരിപ്പിക്കുവാനും അതരം ബഹുദൈവാരാധന ഒരു മഹത്തായ കാര്യമാണെന്നുള്ള മിധ്യാബോധം അവരുടെ മനസിൽ വളർത്താനും ഈ പിശാചുകളുടെ വിഭാഗത്തിന് സാധിച്ചിട്ടുണ്ട്.

പാണ്ഡിത്യം കൊണ്ടും പ്രതിഭകൊണ്ടും ലോകപ്രശ്രദ്ധന്തരായ മനുഷ്യർ പോലും അവരുടെ ആരാധനവിഷയത്തിൽ ബുദ്ധിയുടേയും വിവേകത്തിന്റെയും ലാഖവേപോലും തീണ്ടിയിട്ടില്ലാത്ത ദുരുഹമായ മാർഗങ്ങൾ സ്വീകരിക്കുന്നതും നാം കാണുന്നു. അവരുടെ വിജ്ഞാനവും ബുദ്ധിയും അവർ ചെയ്യുന്ന ആരാധനയെ ന്യായീകരിക്കുവാൻ ആവശ്യമായ സിദ്ധാന്തങ്ങളും തത്ത്വങ്ങളും ആവിഷ്കരിക്കുവാൻ ഉപയോഗിക്കുന്നതല്ലാതെ, അവർ പ്രവർത്തിക്കുന്നത് അടിസ്ഥാനപരമായി തെറ്റോ ശരിയോ എന്ന് പരിശോധിക്കുവാൻ ഉപയോഗപ്പെടുത്തുന്നില്ല. പ്രപഞ്ച സ്വഷ്ടാവും സംരക്ഷകനുമായ അല്ലാഹുവിനെ മാത്രം ആരാധിക്കുക എന്ന ഏറ്റവും ബുദ്ധിപൂർവ്വകവും ലളിതവുമായ മാർഗത്തിൽ നിന്ന് മനുഷ്യ മനസിനെ തെറ്റിച്ച് വക്കവും ദുരുഹവുമായ

¹² അമാൻ മഹലവി(റഹി)യുടെ തപ്പസീർ, സുറി അത്താബഃ 31-ാം ആയത്തിന്റെ വ്യാവ്യാനം

മാർഗത്തിലുടെ സഖവിപ്പിക്കുവാൻ പിശാച് അവന്റെ എല്ലാ കഴിവുകളുമുപയോഗിച്ച് സ്വാധീനം ചെലുത്തുന്നു.

അല്ലാഹുവിനെ മാത്രം ആരാധിക്കുന്നവരാണെന്ന് അവകാശപ്പെടുന്ന മുസ്ലിംകളുടെ മനസുകളിൽ പോലും മരണപ്പെട്ട മഹാന്മാരായ പുർവ്വികൾമാരെ വിജിച്ച് പ്രാർത്ഥിക്കാനും സഹായം തേടാനും പ്രേരണ നൽകുന്നത് പിശാച് തന്നെയാണ്. അത്തരം പ്രാർത്ഥനകളേയും സഹായഭ്യർത്ഥനകളേയും നൃായീകരിക്കാൻ കച്ചകെട്ടി നടക്കുന്ന പണ്ഡിതൻമാർക്ക് ബുർആനും നബി പചനങ്ങളും ദുർവ്വാവ്യാനം ചെയ്യാനും ഇസ്ലാം മതത്തെ വളച്ചൊടിക്കാനും പ്രേരണ നൽകുന്നതും ഈ പിശാചുകളും തെ മറ്റാരുമല്ല. പുർവ്വികരും ആധുനികരുമായ മനുഷ്യരെ ഒരു നിലക്കല്ലേക്കിൽ മറ്റാരു നിലക്കെ സ്വാധീനിച്ചു വഴിതെറിക്കുന്ന ജോലി മുടങ്ങാതെ പിശാചു നിർവ്വഹിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു.

വുർആൻ അറിയിക്കുന്നു “ആദ്ദീസുവാൻ വർഗക്കാരേയും (സശിപ്പിച്ചു) അവരുടെ പാർപ്പിടങ്ങളിൽ നിന്നു നിങ്ങൾക്കുതു വ്യക്തമായിരിക്കുന്നു. ശൈത്യാനും അവരുടെ പ്രവർത്തനങ്ങളെ അവർക്കു സുന്നരമാക്കി അവരെ നേർമാർഗത്തിൽ നിന്നും പിഴപ്പിച്ചു. അവർ വളരെ ബുദ്ധിമാന്മാരായി രുന്നുതാനും” (അൻകബുത്ത് 29:38)

നല്ലകാഴ്ചയും തന്ത്രവുമുണ്ടായിരുന്ന ‘ആദ്ദീസുവാൻ’ വർഗവും ‘സമുദ്ദീസുവാൻ’ വർഗവും പല പദ്ധതികളും നടപ്പിലാക്കി. ലോകകാരുജങ്ങളിൽ വളരെ കാര്യപ്രാപ്തിയും ബുദ്ധി ശക്തിയുമെല്ലാ മുള്ളവരായിരുന്നു അവർ. പക്ഷേ പിശാച് അവരെ വഴിതെറിച്ചു. അവരുടെ വഴിപിഴച്ചു ആരാധനകളും ആതുമായി ബന്ധപ്പെട്ട ദുരാചാരങ്ങളും മഹത്താണെന്ന ധാരണ പിശാച് അവരുടെ മനസുകളിലുണ്ടാക്കി. പ്രവാചകന്മാർ അവരെ ഉപദേശിച്ചു. പക്ഷേ അവരെ ഇവർ പരിഹസിച്ചുതുള്ളി. സുലൈമാൻ നബി(അ)യുടെ കാലത്ത് യമനിലെ രാജാനിയും ജനതയും സുരൂനെ ആരാധിക്കുന്നവരായിരുന്നു. അത് അവരുടെ മനസുകളിൽ സുന്നരവും മഹത്തരവുമായി പിശാചു തോന്തിപ്പിച്ചു എന്ന് വുർആൻ പറയുന്നുണ്ട് (നംബ് 27:24). എല്ലാ കാലാല്പദ്ധങ്ങളിലും മനുഷ്യരുടെ ഇടയിൽ അല്ലാഹു അല്ലാത്ത എന്തിനേയും ആരാധിക്കുവാനുള്ള പ്രേരണ ചെലുത്തുകയും അത് അവരുടെ മനസിൽ മഹത്തായി തോന്തിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്ന ജോലി അനുസ്യൂതം ശൈത്യാനും നിർവ്വഹിച്ചു പോരുന്നു. എന്നു മാത്രമല്ല, അത്തരം ആരാധനകൾ സ്വീകരിക്കപ്പെടുകയും അവരുടെ രക്ഷാകർത്തുത്വം ഏറ്റുടുത്തുവെന്ന് തോന്തിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു.

“ആദമിന് സുജുദ്ദീസുവാൻ നാം മലക്കുകളോട് കല്പിച്ചു. അവർ സുജുദ്ദീസുവാൻ ചെയ്തു. ഇംഗ്ലീസ് ഒഴികെ. അവൻ ജിന്നുകളിൽപ്പെട്ടവനായിരുന്നു. അങ്ങിനെ അവൻ അവന്റെ രക്ഷിതാവിന്റെ കല്പന ധിക്കരിച്ചു. നിങ്ങൾ എന്നെന്നിട്ട് അവനേന്നും അവന്റെ സന്താനങ്ങളേയും മിത്രങ്ങളുമായി സ്വീകരിക്കുകയാണോ? അവർ നിങ്ങൾക്കു ശത്രുക്കളാണ്. അക്രമകാരികൾക്കു പകരം ലഭിച്ചത് എത്ര ചീതാം!” (അൽ-കഹാഫ് 18:50)

അക്രമകാരികളായ ബഹുദൈവവാരാധകന്മാർക്ക് അല്ലാഹുവിനുപകരം ലഭിക്കുന്നത് പിശാചിനേയാണ്, അവരുടെ ആരാധന സ്വീകരിക്കുവാൻ. ഒരു വിധത്തിൽ പറഞ്ഞാൽ അല്ലാഹുവിന്നല്ലാത്ത മുഴുവൻ ആരാധനകളും പിശാചിനുള്ളതാണ്. എല്ലാ പ്രതിഷ്ഠംകൾക്കും, ആരാധന സ്വീകരിക്കുന്ന, ആസദിക്കുന്ന അതിൽ രസിക്കുന്ന പിശാചുകൾ മിത്രങ്ങളായിട്ടുണ്ടാകും. ബിംബാരാധന എന്നെന്നേക്കുമായി മകാപരിസരങ്ങളിൽ അവസാനിപ്പിക്കപ്പെട്ടപ്പോൾ റസുൽ(സ) പ്രഖ്യാപിച്ചു. “നിങ്ങളുടെ ഈ നാട്ടിൽ പിശാച് ആരാധിക്കപ്പെടുന്നതിനെക്കുറിച്ചു നിരാഗനായിരിക്കുന്നു...” എന്ന്.

എന്നാൽ പിശാചിനെ തന്നെ നേരിട്ടു ആരാധിക്കുന്ന രീതിയും സുലഭമാണ്. പലതരം മുർത്തികളേയും പുജിക്കുന്നവരുമുണ്ട്. മുസ്ലിം സമുദായത്തിൽ തന്നെ ഇത്തരക്കാരുടെ ഒണ്ടനുള്ളത് ഒരു സത്യം മാത്രമാണ്. പെപ്രാചിക് കോമരങ്ങൾക്കു കോഴികളേയും ആടുകളേയും ബലിയർപ്പിക്കുന്ന ഏർപ്പാടും മുസ്ലിം സമുദായത്തിൽ തന്നെ കാണാം. പല

കുലദൈവങ്ങളേയും ദേവതകളേയും ആരാധിക്കുന്ന ബിംബാരാധകന്മാരെല്ലാം പിശാചിനെ തനെ നേരിട്ടാരാധിക്കുന്നവരാണ്. എല്ലാവരേയും ഒരുമിച്ചു കൂടുന്ന ഘട്ടത്തിൽ പരലോകത്തുവെച്ച് അല്ലാഹു മലക്കുകളോടു “ഇവർ നിങ്ങളെയായിരുന്നോ ആരാധിച്ചിരുന്നത്” എന്നു ചോദിക്കുകയും “അല്ല അവർ ജിനുകളെയാണ് ആരാധിച്ചിരുന്നത്” എന്നു മലക്കുകൾ മറുപടി പറയുകയും ചെയ്യുമെന്ന് വുർആൻ പ്രസ്താവിക്കുന്നത് ശ്രദ്ധേയമാണ്.

ദേവീപുജ നടത്തുന്നതും പിശാചിനുള്ള ആരാധനതനെ. “അവർ സ്ത്രീകളെയല്ലാതെ വിളിച്ചു പ്രാർത്ഥിക്കുന്നില്ല. അവർ ആട്ടപ്പുട പിശാചിനെയല്ലാതെ വിളിക്കുന്നില്ല” (അന്നിസാഅ് 4:117). മലക്കുകളെ സ്ത്രീകളാണെന്ന് സങ്കർപ്പിച്ച് വിളിച്ചു പ്രാർത്ഥിക്കുന്ന ഏർപ്പാട് അന്നത്തെ അറബികളുടെ ഇടയിലുണ്ടായിരുന്നു. സ്ത്രീകളെ എന്തെങ്കിലും പറഞ്ഞത് വഞ്ചിക്കാനും സ്വാധീനിക്കാനും എല്ലുപ്പമാണെല്ലാ. കപടാരാധനക്കാണ് അവരെ തൃപ്തിപ്പെടുത്തി കാര്യം നേടാമെന്നാണ് ധാരണ. ഇവിടേയും ദേവീപുജ നടത്തുന്നതിന്റെ പിനിലുമുള്ള മനഃശാസ്ത്രം ഇതുതന്നെയാണ്. ഏതായാലും എല്ലാം പിശാചിനുള്ള ആരാധന തനെ. മനുഷ്യരുടെ വളരെ വിപുലമായി പ്രചാരത്തിലുള്ള ഒരു ഏർപ്പാടാണ് പിശാചിനുള്ള ആരാധന എന്നത് വളരെ വ്യക്തമാണ്. അതാണ് വുർആനിലും അല്ലാഹു പറയുന്നത്. “ആദം സന്തതികളേ! നിങ്ങൾ പിശാചുകളെ ആരാധിക്കരുത് എന്ന് എന്ന് നിങ്ങളോട് ആജണ്ടാവിച്ചില്ലോ. അവൻ നിങ്ങളുടെ പ്രത്യുക്ഷ ശത്രുവാണ്. നിങ്ങൾ എന്നെ ആരാധിക്കുവിൻ. അതാണ് നേർമ്മാർഗം (എന്നും കൽപിച്ചു). നിശ്ചയമായും നിങ്ങളിൽ നിന്ന് നിരവധി കൂട്ടരെ അവൻ വഴിപിഴ്ചിരിക്കുന്നു. നിങ്ങൾ ബുദ്ധിപൂർവ്വം ചിന്തിക്കുന്നവരായിരുന്നില്ലോ” (യാസീൻ 36:60-61). ഈത് പരലോകത്ത് വെച്ച് അല്ലാഹു ചോദിക്കുന്നതാണ്. പിശാചിനുള്ള ആരാധന നേരിട്ടുള്ളതും പ്രതിഷ്ഠംകൾ മുവേദനയും ഇതെ വിപുലമായി നടക്കുന്നോൾ വുർആൻ ഇവിടെ പറയുന്നത് അത്തരം ആരാധനയെ സംബന്ധിച്ച് തന്നെയാണ് എന്ന് വെക്കുകയാണ് ബുദ്ധിപൂർവ്വകം. വേറെ അർത്ഥം ഇബാദത്തിന് പരതി നടക്കേണ്ടതില്ല.”¹³

¹³ ഡോ. എം. ഉസ്മാൻ സാഹിബ്, മനുഷ്യരെ യഥാർത്ഥ ശത്രുവിനെപൂറ്റി, സൽസബീൽ സ്പെഷ്യൽ, 1992 ഡിസംബർ